

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 114. An & qualiter requiratur consensus Capituli ad præsentationem ad beneficia & collationem eorundem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

posse Episcopum concedere dictas ecclesias religiosi, inferri posse videatur à contrario id eum posse cum consensu; non tamen valeat argumentum à sensu contrario, dum id, ad quod fit argumentum, expressè in jure prohibuit, ut prohibetur dicta concessio *in c. prohibemus. de censibus.* quidquid, inquam, sit de hoc, illud indubitatum; non posse Episcopum ecclesiam Parochialem, aut etiam ejus obventiones seu proventus, etiam congrua sustentatione reservata illius Rectori aut Vicariis, etiam cum consensu patroni, si quem habet, concedere religiosi seu monasterio sine consensu Capituli sui. Barbos, *in cit. c. pastoralis. num. 1.* Pirh. *h. t. num. 9.* eo quod talis concessio sit species quædam perpetuæ alienationis & hæc juxta expressam textum *cit. c. pastoralis.* dum ibi dicitur, quod neque totam ecclesiam, neque de novo aliquam ejus portionem conferre possit religiosi, nisi de licentia Romani Pontificis præter Capituli sui voluntatem. Quod attinet ad partem quinquagesimam reddituum, de qua in *eodem Cap.* fit mentio per modam exceptionis his verbis; salva constitutione canonica de concedenda piis locis quinquagesima portione: quam monasterio, quod de novo fundatur, aut etiam partem centesimam, quam ecclesiæ jam constructæ in regularem convertendæ, si in ea suas sepulturas construere intendit, potest Episcopus assignare juxta *c. bona rei. 12. q. 2.* si non ex redditibus etiam ecclesiarum parochialium sibi subjectarum, ut volunt aliqui apud Fagn. *l. c. num. 7.* saltem ex bonis & fructibus pertinentibus ad mensam episcopalem & ecclesiam cathedralem, aut etiam ex solis fructibus mensæ episcopalis, ut pluribus citatis vult Fagn. *l. c. num. 8.* Hanc, inquam quinquagesimam aut etiam centesimam posse sine consensu Capituli Episcopum piis locis assignare, ait Pirh. *h. t. n. 10.* eo quod Papa in *cit. c. pastoralis* postquam dixisset Episcopum non posse ecclesiam parochialem aut portionem reddituum ipsius concedere piis locis sine consensu Capituli, excipiat dictam quinquagesimam. Verùm Papa non excipit eam in ordine quod possit dari sine consensu Capituli; sed simpliciter in ordine, quod possit dari. Hinc alii è contra contendunt, sine consensu Capituli sui non posse illam concedere Episcopum. Distinguit Hofst. in *cit. c. pastoralis.* apud Fagn. *num. 9.* ita ut, si velit eam concedere ex redditibus Capituli separatis, necessarius sit ejusdem consensus; secus; si velit dare ex redditibus propriis, non communibus ei cum Capitulo. Alii aliter distinguunt, ita ut, ubi jura non tantum permittunt, sed etiam jubent concedi dictam portionem reddituum (uti contingit in assignatione illius centesimæ portiois ecclesiæ jam constructæ; quia ad illam dotandam tenetur juxta *c. cum sit. de consecrat. eccl.*) concessio illa fieri possit sine consensu Capituli; secus si jura illam solum permittant. Hanc sententiam ultimam tenent Abb. in *c. pastoralis. num. 4.* Butr. *num. 11.* Gonz. in *c. Apostolica, de donat. num. 4.* & alii, quos citat & sequitur Fagn. *l. c. num. 10.* & 11. item Wiestn. *h. t. num. 24.* huic principio generali innixi quod omnes alienationes in hoc sensu necessarias, quod eas jura fieri præcipiant, facere possit Prælati sine aliis solemnitatibus (adcoque & sine consensu Capituli) etiam non obstante juramento de non alienando, modò; ut addit, Butr. in alienatione non tangantur bona Capituli. Quod principium etiam probant hoc ex-

emplo; quod juxta responsum S. Cong. valeat venditio bonorum immobilium legatorum FF. minoribus, quam facere jubentur, pretio converso in usum fabricæ, facta sine ulla solemnitate, quia sit ex regulæ præscripto & *Extrav. ambitiosa de reb. eccl. non alien.* secus autem sit de alienationibus voluntariis, quales adhuc censentur, nisi fiant ob necessitatem vel utilitatis, citra tamen præceptum juris.

3. Resp. Ad tertium: consensus Capituli necessarius est, non tantum in erectione novi Canonici aut dignitatis, ut Felin. in *c. cum venissent. de constit. num. 15.* sed etiam in applicatione alterius beneficii pro dote illius. *Clem. 1. de reb. eccl. non alien.* & ibi Gl. & DD. verùm de dicta applicatione & unione paulo post plura.

Quest. 114. An & qualiter requiratur consensus Capituli ad beneficia & collationem eorundem?

Resp. Dum præsentatio vel collatio privativè spectat ad Episcopum aliumvè Prælatum, etiam de consuetudine & privilegio, is ad eas faciendas non eget consilio aut consensu Capituli, nisi fortè nihilominus fieri debeant dependenter ab eo. V. g. ex institutione seu mente fundatoris, in quo casu, ut Pirh. *l. c. num. 7.* sufficit consensus tacitus Capituli, nimirum scientis à Prælato talem actum fieri & non contradicentis, cum tamen posset contradicere & actum impedire. Si verò institutio, electio, collatio simultancè spectent ad Prælatum & Capitulum seu conventum, requiritur consensus Capituli, & sine illo facta sunt irrita, seu firmitatem nullam habent, *c. ea noscitur. h. t. Barbos. ibid. n. 1.* Wiestn. *h. t. num. 19.* citans insuper Garc. *de benef. p. 5. c. 4. num. 17.* dum autem *cit. c. ea noscitur.* jubentur istiusmodi præsentationes, collationes evacuari, non significatur per hoc; præsentationem collationem esse per sententiam irritandam, ut volunt, Hofst. in *cit. c. num. 2.* Card. *ibid. num. 2.* sed pronuntiandas vacuas & irritas, uti sunt ipso jure. Lambert. *de jurep. l. 2. p. 1. q. 2. c. 12. num. 6.* Sanch. in *præcep. decal. Tom. 2. l. 7. c. 14. num. 8.* quos citat Barbos. in *cit. c. ea noscitur. n. 5.* Wiestn. *l. c.* Et quidem requiritur consensus expressus, siquidem in hujusmodi actibus legitimis, quales sunt præsentatio, collatio, electio, qui verbis vel scripto celebrari seu expediri solent, consensus tacitus defectum consensus expressi supplere nequit. Pirh. *cit. num. 7.* Porro in collatione aut præsentatione, dum proceditur per suffragia, suffragium, Episcopi seu Prælati solius tantundem valet, quàm suffragium totius Capituli seu majoris partis illius Felin. in *c. pastoralis. de rescrip. §. fin. num. 9.* Gonz. ad *reg. 8. gl. 45. num. 51.* Lotter. *l. 2. q. 21. num. 36.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 39.* C. de Luc. *de benef. d. 1. num. 29.* Wiestn. *h. t. num. 20.* Quod si autem in collatione aut præsentatione discordent, Capitulumque uni & Prælati alteri conferat beneficium, neutra collatio valet, etsi aliqui Capitulares Prælati adhaerent, modò remaneat pars major Capituli in contrarium. Abb. in *c. cum ecclesia, de elect. num. 11.* Pavin. *de potest. capit. prælat. §. num. 3.* Mandos. in *reg. 14. num. 2.* Lotter. *l. c. num. 4.* Garc. *p. 5. c. 4. num. 29.* C. de Luc. *l. c. d. 28. num. 16.* Porro non obstat huic necessitati requirendi & obtinendi consensus Capituli in præsentatione & collatione. *c. ex literis. jurep. ubi*

dicitur, quod Abbatissa sine conventu presentaret clericum ad beneficium. Quia ibi tantum factum narratur, non autem deciditur presentationem illam valuisse. Vel, ut melius Sanch. Gonz. Barbos. apud Wiestn. cit. num. 20. non dicitur, quod sola presentaret, unde presumi potest, illam presentasse cum consensu conventus.

Quest. 115. An & qualiter requiratur consensus Capituli cathedralis ad faciendam rescindendamque unionem beneficii unius cum alio?

Resp. Ad primum: si tractatus, quo in Capitulo, quo disquiritur de necessitate unionis, ut vult Lotter. l. 1. q. 28. n. 153. negantibus idiplum Azor. Garc. Pavin. Rebuff. Barbos. Castrop. quos citavi pro hac negativa in foro beneficij p. 3. q. 913. Præter hunc tractatum necessarium requiritur consensus Capituli ad faciendam unionem ab Episcopo propter maximam conjunctionem Episcopi cum Capitulo, ratione cuius majoris momenti negotia exigunt tractari cum Capitulo, & de consensu illius expediri. Ita tenent cum communi Garc. p. 12. c. 2. num. 145. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 12. Castrop. tr. 13. d. 6. p. 12. §. 2. num. Corrad. de benef. l. 2. c. 15. num. 67. C. de Luc. l. c. d. 45. num. 3. ita ut, omisa hac requisitione, consensus unio sit omnino nulla, etiam Capitulo nihil opponente. Garc. l. c. num. 166. & quidem requiritur consensus Capitulariter præstitus. Ventrigl. To. 2. annot. 8. §. 2. num. 2. nec sufficit tacitus, sed requiritur expressus, ut Idem. num. 4. citans Fusc. de visit. l. 2. c. 26. num. 5. contra Monet. de commut. ultim. volunt. c. 12. 251. Item requiri hunc consensum utpote de forma & substantia unionis, adhiberi in ipso actu unionis, & non sufficere eum subsequi, uti aliàs, ut collatio beneficii jurispatronatus valeat, sufficit consensum patroni subsequi. astringit Castrop. l. c. num. 26. item Rebuff. Imol. Butrio. Burlat. quos pro hac sententia citavi in for. beneficij l. c. q. 914. num. 8. contrarium tamen tenentibus Garc. Azo. Rebuff. Hored. Sanch. & aliis apud Castrop. item Barbos. jur. eccl. l. 3. c. 16. num. 45. quorum sententiam communiorem fatetur, Castrop. qui quid ad exempla adducta in contrarium respondeat, vide apud me l. c. De cætero ampliatur quoque responsio primo, ut requiratur adhuc hic consensus, dum Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati concessa illis à Trident. hac facultate, unionem faciunt beneficii. V. g. Seminario; cum Concilium concedat illis facultatem hanc uniendo servatâ formâ juris, quæ inter cætera est, ut requiratur hic consensus. Garc. l. c. num. 157. & 158. Ventrigl. l. c. num. 13. Lotter. l. 1. q. 28. num. 155. contra Nav. & Zerol. Nisi tamen, ut ait Lotter. in forma scripti appareat hæc necessitas requirendi consensum remissa. Vel etiam juxta dicta à me supra ex Fagn. nisi forè delegatio unionis facta hic & nunc pro aliquo singulari casu, in quo non potest unire jure ordinario. Secundò, ut etiam, dum beneficium est jurispatronatus laici, post consensum patroni in unionem adhuc requiratur consensus Capituli. Ventrigl. l. c. num. 9. Tertio, ut is requiratur etiam in unionem beneficiorum simplicium facta dignitati aut præbendis ipsius Ecclesiæ Cathedralis. Etsi enim Episcopus unire nequeat beneficium mensæ suæ, aut etiam Capitulum præbere consensum suum in unionem faciendam mensæ

Capitulari juxta Clem. si una. §. fin. de reb. eccl. non alien. & Abb. ibid. num. 6. Garc. l. c. num. 168. Barbos. de can. & dignit. c. 42. num. 11. & c. cum in facto proprio & in favorem suum directè non possit Episcopus, aut etiam Capitulum autorizare, ut cum Gl. in clem. cit. v. mensæ suæ. AA. citati: potest tamen præstare consensum suum (& hinc is requirendus ab Episcopo) in unionem faciendam dignitati vel præbendæ suæ Ecclesiæ; quia aliud est Ecclesiæ Cathedralis dignitas vel præbenda, cui in virtute Concilii Trid. sess. 24. c. 16. fieri posse unionem beneficii simplicis, censuit Rota decis. 788. p. 1. divers. num. 4. apud Garc. l. c. num. 170. & Barbos. cit. num. 11. aliud ipsum Capitulum, in cujus favorem solùm consequenter & indirectè, non verò principaliter & directè cedit talis unio beneficii facta dignitati aut præbendæ, ut Ventrigl. l. c. num. 10.

2. Limitatur è contra responsio ita, ut Episcopus sine dicto consensu unire possit beneficia, dum sic habet consuetudo. Barbos. de can. & dignit. num. 42. citans Sanch. in decal. l. 7. c. 29. num. 169. Castrop. l. c. num. 25. Corrad. pr. beneficij l. 2. c. 15. num. 68. Garc. cit. c. 2. num. 152. citans alios contra Gl. in cit. Clem. si una. v. consentiente. Imol. Felin. Lancell. & alios. Consuetudinem debere esse immemoriam, aut quadragenariam cum titulo, tenent. Castrop. Barbos. LL. cit. Garc. num. 155. vide me l. c. num. 9. Limitatur item, ut Episcopus sine consensu Capituli procedere possit, dum illud sine causa justa eum negat; cum Episcopus ob contradictionem irrationabilem non sit privandus potestate sua uniendo, Castrop. cit. num. 25. citans Rebuff. Sanch. Socin. Addens tamen ex Sanch. quòd, si justa causa fuerit contradicendi Episcopo molienti unionem, etiam unius Capitularis contradictio sit sufficiens ad impediendam unionem.

Quest. 116. An Legatus Apostolicus de latere unire possit beneficia sine consensu Capituli Cathedralis?

Resp. Id illum posse, dum unire ut Delegatus Papæ ex speciali hujus commissione, in qua non fit mentio de requirendo hoc consensu; utpote qui tunc supplet vices Pontificis, qui non habet opus requirere consensum Capituli, faciliè admittunt omnes. Ventrigl. l. c. §. 2. num. 7. Barbos. jur. eccl. l. 3. c. 16. num. 46. Castrop. l. c. num. 24. citato. Sanch. ubi ante. num. 166. Dum verò unire potest sine sua ordinata, illum non posse unionem facere sine consensu Capituli Cathedralis; eò quòd in uniendo beneficiis non habeat ampliorem potestatem quam Episcopus, teneaturque iisdem legibus ac iuribus, quibus ille, astringunt citati jam AA. in quorum sententiam inclinavi l. c. q. 915. contrarium, nimirum neque tunc Legatum egere consensu Capituli, æquè probabiliter, si non probabilius, ob rationem ab iis datam (nempe quòd nulla sit ei communicatio cum Capitulo, ratione cuius tenetur Episcopus in negotiis majoris momenti, adeoque & in unionibus beneficiorum faciendis tractare cum Capitulo, ejusque consensum requirere) tenent Fagn. l. c. num. 54. Garc. l. c. num. 150. & citati ab eo Pavin. de potest. cap. Sede vac. q. 3. p. 2. num. 19. Gamb. de potest. legati. l. 5. rub. 1. de pot. leg. in uniendo n. 58. Nav. Hojed. & alios. Idem tenere videtur Lotter. l. 1. q. 28. num. 159. dum ob eandem rationem, nimirum